

MAGYARÁG

VII. No. 125
1938. Mai 7

1 lei

APARE IN FIECARE ZI

Fondator:

PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:

Dr. SÁHY LÁSZLO

REDACTIA SI ADMINISTRATIA

ROADEA, PIATA MILEI VITEAZUL 4

ÁTTÖRTÉK A KINAIK A JAPÁN VONALAKAT

Hankou, május 5. Az egész éjjel tartó ütközet befejezése után a kínaiak hivatalos jelentést adtak ki, amely szerint Tajersungtól északra további 8 kilométer mélységben nyomultak előre és áttörték a japán vonalakat Lingyi és Tancsiang között.

Sanghajból érkezett jelentés szerint a kínai hadsereg Délsantung irányában egy 800 ezer főnyi hadsereggel a történelemben eddig páratlan méretű ütközetet készít elő. A hadsereg éléi máris elérték Taj El Vang tartományt.

Az angol követet fogadta Ófelsege, azután Sinaiába utazott

Sinaia, május 5. Ófelsege II. Carol király szerda délután Sinaiába érkezett. Az uralkodó még szerdán hallgatáson fogadta Sir Reginald Hoare angol követet.

Róma, május 5. A Stefani olasz hírszolgálati iroda fog-

lalkozik a kisantant értekezlet első napjával. A Stefani szerint az értekezleten szóba került a zsidó kérdés is és Roosevelt amerikai elnök ismeretes kezdeményezése kapcsán az ausztriai zsidók elhelyezése érdekében. A kisantant érte-

kezlet kimondta, hogy érintkezésbe lépnek az amerikai és Egyesült Államok kormányával, hogy ne csak az ausztriai zsidókat, hanem a kisantant-államok zsidó lakosság-feleslegét is helyezzék el a nyugat-európai és amerikai államokban.

Rendkívül elkeseredetten védekeznek a spanyol köztársasági csapatok

Madrid, május 5. A Havas jelentése megerősíti, hogy a nemzetiek csak nagy veszteségek árán tudták elérni Ellosozát, amely 38 kilométernyire van Teruelről. A hegyekben elrejtőzött köztársasági lövészek megtizedelték a nemzetiek felvonuló csapatait. A kormány tűzérsege számos nemzeti tankot megsemmisített. A földközítengeri körzetekben nem jeleznek semmilyen haditevékenységet. A nemzetiek az éjszaka folyamán az Egyetemi várat lőtték egy órán át. A kormány ütegei hevesen viszonyozták a tüzelést. Az északi fronton, Tremp körzetében a nemzetiek előnyomulással próbálkoztak, de sikertelenül, mert a köztársaságiak ádázan védtek Isona és San Roman Bella szorosait, Trempől délnyugatra.

Teruelről északra a nemzetiek erőteljes rohamainak sikerrel álltak ellen a köztársasági erők, amelyek Cratillas

és Del Pobo lejtőin feltartóztatták a nemzetieket. Sierra de Gudárnál hasonló volt a helyzet. Háromnapos szünet után, amit a rossz időjárás kényszerített ki, a nemzetiek folytatták offenzívájukat, a melyben szokásos taktikájukat használják: erős tűzérsegi és repülő előkészítés után tankokkal nyitnak utat gyalogságuknak. A köztársaságiak azonban felhasználva a terep előnyeit, határozott ellenállást fejtenek ki és nagy vesz-

teséget okoztak a nemzetieknek.

A Havas barcelonai jelentése szerint úgy látszik, hogy a nemzetiek számára befejeződött a könnyű sikerek időszaka, mert a köztársaságiak mindenütt ádázan védekeznek. A keleti fronton a kormányerők tegnap visszaverték a nemzetieket, akik megpróbálták átkelni a Serre folyón, Leridától délre, Monteliu helyiséggel szemben. Ebben a körzetben, ahol a nem-

zetiek Lerida felé való előnyomulásakor rendkívül heves harcok voltak, két hét óta csend volt. A nemzetiek nagy veszteségeket szenvedtek.

Szigorú rendelet- törvény a kamat maximálásáról

București, május 5. A Banca Națională május 5-ével kezdődőleg a visszeszámitási kamatlábat 4 és félszázalékról 3 és félszázalékra, a lombardkölcsönök kamatlábat 5 százalékról 4 és fél százalékra szállította le.

A Monitorul Oficial mai számában rendelet-törvény jelenik meg, amely maximálja a kamatot és megtiltja a kamatujsorát. A törvényes évi kamat polgári ügyekben 1 százalék, kereskedelmi ügyekben 2 százalék lesz a Nemzeti Bank kamatlába fölött. A bankok helyiségeiben kimutatást kell kifüggeszteni a szedhető kamatokról. Kamat alatt értetik minden összeget, amelyre az adós kötelezte magát, mint: költségek, jutalékok, ügyvédi honoráriumok, stb. A kamatok fizetését legfeljebb hat hónapra lehet teljesíteni. Aki akár eldugott formában is megengedtnél magasabb kamatot számítana fel, két hónaptól két évig terjedő börtönbüntetéssel és 10-50 ezer lej pénzbüntetéssel sújtatik.

IDŐJÁRÁS

A hőmérséklet ujjabb csökkenése, változó, inkább borús felhőzet.

Árvíz a Banatban Lugoj külvárosai víz alá kerültek

TIMIȘOARA, május 5. Az esőzések következtében a Timiș három méter magasra nőtt és előtérrel fenyegeti Lugoj városát. A város nyugati periferiái már víz alá kerültek. Reșița és Bocșa Montana környékén több falu víz alá került, a két város pedig sötétségbe borult. A Caraș is árad. Reșița és Oravița között a forgalom szünetel. Lugojon egy Stokrné nevű asszony a vízbe fulladt.

A Berzova vize is kiáradt. Reșițan az állomás is víz alá került és a vonatok nem közlekedhetnek.

Megkezdődött a „RUMBA” igazoló-jegyeinek beváltása

Meglopta férjét egy bucurestii asszony

București, május 5. Ion Ru-su bucurestii asztalosmester jelentést tett a rendőrségen, hogy felesége meglopta. Husvét előtt 110 ezer lejért házhelyét eladta és a pénzt az asszonyra bízta, aki most udvarlójával ismeretlen helyre szökött a fővárosból. A tolvaj asszony kézrekerítésére az eljárás megindult.

Fő az uvariasság

A Temps-ben olvassuk ezt a derűs történetet Csong-King je lentős kínai város, amely „bizonyos kényszerítő körülmények következtében” most falai között üdvözölheti a nankingi kormány és a külföldi követségek néhány tagját. Az egyik ilyen diplomata lakása éppen egy kaszánya közelében fekszik. A követet nagyon bántotta és bosszantotta, hogy minden nap már kora hajnalban a kaszányában elszállásolt katonaság kürtöse buzgón gyakorolta magát a mesterségében. A diplomata tehát egy napon felkereste a tábornokot, a kaszánya parancsnokát. — Excellenciás uram — mondta — az ön parancsnoksága alatt álló hősök trombitása minden nap már hajnalban szorgalmasan fújja hangszerét, melynek hangjai bátran versenyre kelhetnek a közeli tó békáinak muzsikájával, de a szép dallamok mégis csak megzavarják az én és családom almat. Bármily gyönyörrel is élvezik barbár füleink ezt a magas színvonalon álló zenét, mégis bátorkodom Excellenciádat megkérni, intézkedjék, — hogy a művész ne hajnalban, hanem kissé későbbi időben bővídjön el trombitálásával. Excellenciás uram — felelte a tábornok — határtalanul boldog vagyok, mert hallom hogy kürtösöm szerény, igénytelen trombitálása nagy gyönyörűséget szerez önnek és mély hódolattal tisztelt családtagjainak. Az a kitűnő elismerés, amelylyel katonáim zenei próbálgatását oly előzékenyen a békáknak a természet által adott összehasonlíthatatlanul magasabb művészi teljesítményéhez hasonlította, mélyen meghatott. Engedje meg tehát, hogy ennek az én átértett hálas köszönetemnek és meghatottságomnak kifejezést is adjak. Azt azonban Excellenciád is bizonyára jól tudja, hogy a tiszta hajnali órák igen kedveznek a kürt hangjának, a mely így sokkal tisztábban, áthatóbban cseng. Azért tehát nem merészkednék olyan intézkedést tenni, amely megfosztatná Excellenciádat az igazi, zavartalan élvezettől. A hajnali 3 órai gyakorlatot nem tiltom el és így azon méltatlan örömben is bizonyára részesem lesz, hogy Excellenciádat minél előbb viszontlátom.

A román sajtó tükre

Válasz egy levélre

A „Patria”-ban Vladimir Nicoara írja az alábbi cikket:

Egy olvasónk nagyon megleckéztet bennünket:

„Ha az önök magatartása a spanyolországi nemzetiekkel szemben más lenne, mint ma, — önöket, hogy nagyobb sikerük lenne a lappal. Nem értem, mi köti önöket olyan nagyon a „kormánypartiakhoz”, amikor mindenki a nemzetiek sikerét óhajtja. — Önök bizonyára jól tudják, hogy az anarchiának sohasem volt sikere, itt pedig a hiba, „a kormánypartiaké” javuljanak meg míg nem késő. Egy ke resztény, aki jobb, mint az önökéi”.

Ha az a bizonyos nacionalizmus-kérdés nem lenne oly súlyos és komoly, — nem is válaszolnánk a névtelen levélírónak. Nem is neki felelünk, hanem a józanítéletű olvasónak.

Semmisem köt bennünket a spanyol köztársaság kormány-csapataihoz. De mindaddig, a míg az elismert és megalapozott hatóságot képviselik, természetesen nem nevezhetők felkelőknek. Nem ők indították meg a háborút, nem ők kezdték a századokon át elnyomott és elszegényített spanyol nép kiirtását. A béke szükségétől és áldásaitól áthatva, a háború ellenségei lévén, nem

rokonszenvezhetünk azokkal, akik a háborút provokálták. — És éppen ezért hisszük, hogy mi vagyunk a jó keresztények.

Ne felejtse el, hogy szerencsétlenségére és a nacionalizmus szégyenére, nálunk is akadnak hasonlófajta nacionalisták, akik idegen befolyás alatt és talán külföldről kapott alapokkal támogatva, hazafias leckéket adtak nekünk. Az ilyfajta büntető-törvénykönyvbe ütköző nacionalizmust — meghagyjuk nekik.

INQUART

A „Dreptatea” írja:

Fülünkbe cseng még a lármá, amint Seis Inquart dinamikus temperamentuma okozott. Ausztria részéről ő volt az Anschluss rendezője. Ő játszotta a calais-i két polgár szerepét, csak hogy azok becsülete és méltósága hiányzott belőle. Most hogy átadta a „kulcsokat”, Inquart „történelmi” szerepe véget ért, noha ő bizonyára azt hitte, hogy csak most kezdődik ez a szerep. Ki beszél ma Inquartól? Ki tudja, hol van Inquart? Az árulás okozta elégtétel rövidlejárata, az ezt követő keserűség pedig nem orvosolható.

A hős férj

A L'Oeuvre írja meg ezt a mulatságos történetet. Johnson kereskedő Manchester városában él. Ismerték és tudták róla, hogy csendes, szerény férfi, aki csak a feleségével nem tudott sehogyse megférni. A kereskedő az ő szemében egy „gyámoltalan, pipogya fráter” volt és így is bánt vele. Johnson sokáig gondolkodott: hogy lehetne ezen a rettenetes helyzeten változtatni. Megmutatni az asszonynak, hogy ő nem pipogya alak, hanem férfi, aki meg tud állani a talpán. Min gyárt nagyobb lenne a tekintélye. Egy éjjel megjött az alkalom. Jóval éjfél után a kereskedő felriadt álmából, nallagatózott, azután felkeltette a feleségét.

— Valaki jár a szomszéd szobában — suttogta —, meg nézem...

Az asszony hiába tartóztatta, a férfi revolvért ragadott és berohant a másik szobába. Csakhamar lövés hallatszott, azután dulakodás, majd mint-ha valaki menekülne a lépcsőkön.

A minden porcikájában reszekető asszony nem tudta, mi történt; csak egyszer hallotta férje dühös kiáltását. Majd

adok én-neked, betyár gazember! — Azután csend lett. Kis idő múlva visszatért a kereskedő és elmondotta, hogy a szomszéd szobában csakugyan egy betörő volt, aki a revolvértől megijedt, menekült, de ő lefűlelte és átadta a rendőrnök.

Ez az eset nagyon megváltoztatta a helyzetet. Az asszony büszke lett az ő „hős” urára. Mindenkinek eldicsekedett a „hőstetéről”. Még jól ki is színezte a dulakodást, az üldözést. Johnson sütkérezett visszaszerzett tekintélyének dicsfényében. De nem sokáig. Az asszony ugyanis kíváncsi volt a betörőre, elment a rendőrségre és ott mindent megtudott. Az egész betörés, dulakodás persze kitalált mese volt. Amikor azután a leleplezés után hazatért és meglátta az urát, annyira dühbe jött, hogy rárohant és alaposan megverte. Két hétig nyomta szegény Johnson az ágyat, azután sietett a törvényszékre, beadta a válokeresetet. A bíróság a válast kimondta. Johnson örömben mindent megbocsátott feleségének és boldogságában gavalléros tartásdíjat biztosított neki.

Mihalache és Maniu egy dobresti gyász ünnepélyen

Ugyancsak a „Dreptatea”-ban olvassuk:

A Muscel-megyei Dobresti községben Ioan Dumitrălescu pap és tanító halálának tizedik évfordulójának emlékére gyászünnepséget tartottak. A környező falvak lakosságának és az elhunyt volt tanítványainak kívül résztvettek a gyászünnepségen: Ion Mihalache és felesége, Maniu Gyula, Petre Andrei professor és Radulescu-Motru professor.

Elitelt bécsi csempész

Budapestről jelentik: A budapesti büntető-törvényszék nyolc hónapi börtönre ítélte Riedl Frigyes bécsi soffort, aki autóalkatrészeket csempésztett Magyarországra és tiltottan Bécsbe csempészte ezeknek vételárát. Ezenkívül Kanton Gyula gyári képviselő és Sonnenfeld István bécsi lakos megbízásából részvényeket csempésztett Budapestre. Az elitelt csempészt örökre kitiltották Magyarország területéről.

Franciaország aranyat szállít Kanadába

London, május 5. A „Financial News” című angol közgazdasági lap jelentése szerint a Francia Bank hét és fél millió aranyat szállított Kanadába. A Francia Bank azért küld aranykészlete egy részét tengeren tulra, mert háború esetén bevásárlásokat kell végeznie Kanadában.

Új munkarendet követelnek az amerikai pilóták

Ugylátszik, nem is olyan könnyű dolog a levegőből élni, — legalább is erre vall az a tény, hogy a San Franciscó-Honkong utvonalon szolgálatot teljesítő kereskedelmi repülőbejelentették a repülőgép társaságnak, hogy nem hajlandók dolgozni az eddigi munkarend mellett. San Franciscótól Honkongig az ut hét napig tart. Egy ilyen ut alatt egy pilóta hetven órán keresztül vezeti a gépet. Ez túlságosan sok és Honkong repülőjáratokon szolgálatot teljesítő pilóták szerint az ő beosztásuk sokkal fárasztósaabb és súlyosabb, mint minden egyéb beosztásban levő pilótáké. „És nemcsak az a baj, — panaszzák a pilóták, — hogy rengeteget kell dolgozni, hanem az is tarthatatlanná teszi helyzetünket, hogy a járatok sűrűsége miatt soha nem lehetünk otthon a feleségünkkel. Valamennyien más emberek vagyunk és egyikünk felesége sem bírja már örökös távollétünket”.

Matuska a feltaláló

Az egyik román lap Budapestről keltezett tudósításban adja hírül, hogy Matuska Szilveszter, akit átszállítottak a váci fegyházba, engedélyt kapott találmánya tökéletesítésére. A lap szerint Matuska egy egész vagont kapott kísérletei céljaira és a váci fegyház tizennégy rabját bocsátották segítségére, akik Matuska parancsait kötelesek teljesíteni.

Matuska Szilveszter a biatorbágyi robbantó ugyanis olyan találmányon dolgozik, ami örök időkre lehetetlenné teszi a vasuti katasztrófákat. Matuska így akarja levezekelni a borzalmas büntényt, amit a társadalom ellen elkövetett. Vonatot robbantott, ártatlan emberi életet pusztított el: vonaton akarja kipróbálni embermentő tudományát.

A bíróság megállapítása szerint Matuska nem örült. S az életére szüksége van a társadalomnak, különben aligha kapott volna kegyelmet. (Igaz, hogy Matuska a demokráciának köszönhetette életét — mert a mai Ausztriában már van halálos ítélet és ha ma követi el szörnyettét, nem uszta volna meg akasztófa nélkül. Ha ugyan Matuska maga nem lett volna náci-párttag. Ami valószínű, hiszen a merényletet a kommunistákra akarta fogni. Ebben az esetben bizonyára más elbírálás alá esik.)

E helyen azonban nem Matuska politikai állásfoglalásáról akarunk szólni, de véleményünk szerint a vasuti merénylet találmánya egészen új, eddig nem ismert perspektívát nyit az emberiség történelmében. Gondoljuk csak jól meg: a vasut-robbantó megmenti a vasutat. Mi következhet ezután?

A sikkasztásért elítélt fegyenc engedélyt fog kérni olyan találmányra, amely a jövőben lehetetlenné tesz minden közpénz-sikkasztást. Kísérleti céljaira magához kéri a kincstárban és közpénztárakban fellelhető összegeket.

Az apagyilkos rab olyan újtáson fog dolgozni, hogy többé ne lehessen apát gyilkolni. E célból találmányt fog javasolni, hogy a születendő gyermek apja a jövőben hogyan maradhat ismeretlen.

A házasságzédelgésért becsukott ifjú megkérve nyízi majd a miniszteriumtól az engedélyt a hozományának, mint vadászterületnek megszüntetéséért az amugy is kivészóajtában levő nemes vad: a hozomány megmentésére.

A vesztegetés miatt elzárt tisztviselő tervezetét fog kidolgozni a vesztegetés egyszerűsításmindenkori megszüntetésére és feltalálja a ki nem nyitható tisztviselői tenyeret, amivel azért írni lehet...

Folytathatnók a sort a végtelenségig, de hiábavaló. Amit Matuskának megengedtek, — másnak nem engedik meg, — vagy a legjobb esetben csakis 80x20 százalékos arányban. (p.)

Öt amerikai magándetektív Pesten letartóztatott egy Kansas Cityből megszökött leányt

Budapest, május 5. A Keleti pályaudvaron ma délelőtt a párisi gyorsvonat egyik első osztályu kocsiából egy feltűnően szép szőke, fiatal hölgy szállt ki, akit egyszerre körülfogott öt férfiből álló csoport. Az egyik férfi megfogta a hölgy csuklóját és közölte, hogy apja megbízásából vissza

fogják vinni Kansas Cityba. A leány menekülni akart, de a férfiak megfogták, feltűnés nélkül autótaxihoz kísérték és elrobogtak vele. Kiderült, hogy a leány dr. Anton Gellin kansas-cityi előkelő és dúsgazdag orvos egyetlen gyermeke, aki évekkal ezelőtt megszökött ott honából és azóta, mint énekes-

nő Európa minden nagyobb városában fellépett. Apja magándetektíveket fogadott fel, akiknek ezuttal sikerült az ügyük, mert megelőzték és repülőgépen érkeztek meg Budapestre, ahol elfogták. A leányt jelenleg a budapesti rendőrség közbenjöttével egyik előkelő budapesti szállodában őrzik.

Kidobta újszülött gyermekét a vonatból

București, május 5. Borzalmasan összeroncsolt csecsemőhullára akadtak Boesa-Romana és Berzovia állomások között a Reșita Timișoara vasútvonalon. Az orvosi vizsgálat során kiderült, hogy néhány órász újszülöttről van szó. Valószínű, hogy a lelketlen anya a robogó vonaton adott életet gyermekének s a csecsemőt a félreeső hely nyílásán a pálya testre bocsátotta. A csendőrség az eljárást megindította.

Különös végrendelet

A férj halála után is szidja a feleségét

Az asszony addig nem kap pénzt, míg a tulvilági korholást meg nem hallgatja

Egy gazdag bordeauxi kereskedő, akinek nevét elhallgatják, különös végrendeletet hagyott hátra. A végrendelet szerint: mielőtt felesége az örökség teljes birtokába jut, tartozik havonta a végrendelet végrehajtó közjegyzőnél megjelenni, ott megkapja a járadékát. A kifizetés azonban csak akkor történhetik meg, ha előzően meghallgatja azt a gra-

mofonlemez, amelybe a férj még az életben különféle üzeneteket mondott be felesége számára.

Az első esetben az asszony csaknem elájult, amikor a gramofonból megszólalt a férje hangja. Végül azonban minden jól ment, mert a tulvilági hang igen barátságos volt. A második hónapban újabb gramofonlemez következett, amely szin-

tén kedveshangú volt. A harmadik gramofonlemez azonban már szemrehányásokat tett az asszonynak, aki túl fehér, túl vörös lett, miközben férje szitkait hallgatta.

Ezideig hat gramofonlemez játszottak le és minden egyes újabb gramofonlemez meghallgatása újabb és fokozottabb kinszenvedést jelentett a feleség számára, mert a férj hangja egyre mérgesebb és egyre keményebbé vált. Tekintettel arra, hogy összesen 18 gramofonlemezen hagyta vissza hangját és emléket a különös örökhagyó, a szerencsétlen asszony minden hónapban a legnagyobb kinszenvedéseket állja ki és előre retteg, hogy vajjon milyen újabb szidalmakat kap majd a tulvilágról.

A végrendeletet végrehajtó közjegyző sem tudhatta ezt előre, mert az örökhagyó kikötötte, hogy a gramofonlemezeket az előre megszabott sorrendben csakis akkor szabad lejátszani, amikor az asszony megjelenik a havi járadékért. A rosszájú szomszédok szerint a meghalt kereskedő így akar bosszút állni azért, mert életében — nem jutott szóhoz.

A RHEUMA, KÖSZVÉNY és mindennemű HÜLÉSES BANTALMAK, elsősorban a gripa, komoly megbetegedések. Ne kísérletezzék tehát más szerekkel! Használja mindjárt az orvosoktól és kórházakban kipróbált és bevált gyógyszer: a Tegal-tablettát. Erősen baktériumölő hatásúak és a mérgező anyagokat teljesen eltávolítják a szervezetéből. Rheumánál a többbites, gripánál a néhány napos Tegal-kezelés nagyszűrően bevált.

Megjelent

GÁL ZOLTÁN

nyelvpedagógus szerkesztésében a

6000 SZAVAS

ROMÁN—MAGYAR
MAGYAR—ROMÁN

KEZISZÓTAR

egy kötetben

Ára 25 Lei

Kapható a „Friss Ujság” és „Magyarság” minden árusítójánál és az összes könyvkereskedésekben

Vidéki rendeléseket az összeg, valamint 5 lei portókötség előzetes beküldése mellett azonnal teljesítünk. A pénz es tle bélyegben is beküldhető.

Megszökött az asszony -- magával vitte a férj 10 ezer lejét

Feljelentette a rendőrségen egy cluji iparos szökevény feleségét

A város az utóbbi időben nagyon megjavult és amint a rendőrségen hozzálát a riport, hogy összeírja a napi „bűnügyeket” örömmel állapíthatja meg, hogy ezek — szinte — nem is léteznek. A garázdálkodás, lopás már-már a mesék birodalmába tartozik és ma már ott tartunk, hogy Clujról kellett importálni az anyagot oradeai szennázó számára.

A panaszos T. J. 48 éves cluji ácsmester, aki Clujon az Oaseanu ucca 88. szám alatt lakik. T. Clujon tette meg panaszát, de mivel az ügy itt „illetékes” nem volt, est maga sem eljönni, hogy panaszának személyes megjelölésével is súlyt biztosítson. T. alacsony termetű, izmos ember, kinek tekintélyét felfelé kunkorodó bajusza még növeli. Pedig most láthatóan meg van illetődve, zavarban is van. Kinos neki az ügy, na, holott megesett már mással is.

T. maga szerkesztette beadványában elmondja, hogy a felesége akit mindenkinél jobban szeretett, 25 évi házasság után, hűtlenül elhagyta s megszökött tőle. Az ácsmester 23 éves korában nősült és feleségét — aki ma 43 éves — mint teljesen vagyontalan leányt vette el. A házasságból egy gyermekük is született és — hogy szívfájdalma még rágyobb legyen, az asszony a gyereket is elvitte magával.

Elmondta a panaszos ácsmester, hogy a szökevény valódi ravasz furafiggái, előre előkészítették és őt — ugyszólván — csapdába ejtették. Mikorra a szökevény előkészítették, őt áthívták a szomszédba Jagamos Sándor barátjához. Ő máskor is járt át a szomszédba és nem tűnt fel neki, hogy ezuttal szándékosság van a dologban. A szomszéd azonban ezuttal nagyon barátságosan viselkedett, állandóan tartóztatta, — előkerült egy pohár bor is és már jól benne voltak az éjfélen, mikor hazakerült. Ott aztán nagy volt a meglepetése. A felesége, — akit a gyermekével együtt otthon hagyott — eltűnt és a lakást teljesen felhulva, kifosztva találta.

Az asszony minden megmozgatható tárgyat magával vitt. A különböző ruhanemű és értéktárgyakon kívül magával vitte a család

kis megtakarított pénzeeskéjét, a szalmazsákba dugott 10 ezer lejt is.

Ezt a pénzt nem is vihette volna el más, mint az asszony, mert csak ő tudta, hogy hol tartja.

Amikor a rászédett férj kisére magához tért, és rendbe-

szedte gondolatait, körülnézett a ház körül és megállapította, hogy az asszony nem egyedül hajította végre a szökevényt.

Társa kinn állt az ablak alatt és ott vette át a holmikat, amiket az asszony egyenként adogatott ki neki.

Ez a társ pedig nem volt más, mint Jagamos Sándornak az Oradeán lakó öccse, aki már hosszabb idő óta udvarolt a feleségének. Amíg ő Jagamos bátyjánál időzött, addig a fiatalok mindent elemeltek és az első vonattal már el is utaztak Oradea felé.

T. előadása szerint ez az eljárás tökéletesen kimeríti a hűtlen elhagyás kritériumát és kéri, hogy alkalmazzák hűtlen

feleségével szemben a törvény szigorát. A maga részéről ezek után csak három kérése van a hatóságokhoz.

Először is kényszerítsék a feleségét a házastársi viszony helyreállítására. Ezt a kérést annál is inkább kéri teljesíteni, mert ő mindig becsületes férje volt a feleségének és 25 évi házassága alatt az elhagyásra semmiféle okot nem szolgáltatott.

Másodszor — és erről nem szabad elfelejtkezni — adják vissza neki a 10 ezer lejt, mert az kizárólag az ő pénze volt.

Harmadszor — és ennyivel tartozik a csorbát szenvedett férj tekintélyének — felesége ellen indítsák meg az eljárás-

89 éves öregasszony „kijáról” ítélt el a tábla

Különös ügyben ítélezett tegnap az oradeai tábla. Özv. Goldstein Herschné, sz. Mendelovits Eszter 89 éves sígheti asszonyt az ottani törvényszék háromezer lei pénzbüntetésre ítélte — zugirászatért. A sígheti Ügyvédi Kamara felkérésére ugyanis a járásbíró

még 1932-ben kitiltotta a bíróság épületéből özvegy Goldstein Herschnét, mert bebizonyosodott róla, hogy perek közvetítésével foglalkozik. — 1936-ban a járásbíró vezette a bíróság folyosóján találta az öregasszonyt és ezért eljárást indított ellene. Özvegy

Goldsteinné azzal védekezett, hogy saját ügyében járt a bíróságon. A törvényszék nem fogadta el ezt a védekezést és az ügyvéd-törvény alapján a vádlottat 3.000 lei pénzbüntetésre ítélte. A tábla tegnapi tárgyalásán jóváhagyta ezt az ítéletet.

Csecsemő a padláson

A szülésznő segítségével akarta elpusztítani gyermekét

Vakmerő kegyetlenséggel akart megszabadulni újszülött gyermekétől Deák Anna 40 éves busagi asszony. Tegnapelőtt este Deák Anna egészséges leánygyermeknek adott életet. A gyermek megszületése után az anya felvitte az újszülöttet a padlásra és ott egy sarokban elrejtette. Amikor tegnap délután a községi szülésznő Deák Anna lakására érkezett, meglepetve látta, hogy az asszony már lebabázott. — Megkérdezte, hogy hol van a gyermek, mire az anya közöl-

te a szülésznővel, hogy a gyermeket elrejtette és mivel szabadulni akart tőle, kérte: tegye lehetővé a gyermek elpusztítását. A bábaasszony megdöbbenve tagadta meg Deák Anna kegyetlen kérését és rávette az anyát, hogy azonnal hozza le csecsemőjét a padlásról. Deák Anna ekkor tényleg lehozta a már félig megmerevedett újszülöttet és a bábaasszony felszólítására enni adott neki.

A szülésznő azonban nem elégedett meg ennyivel, hanem

a cicärläui csendőrségre ment, ahol jelentést tett Deák Anna szándékáról. Az ügyben megindult a nyomozás.

Nagy mennyiségű
új férfi és női kelme-
maradékok
érkeztek
Steiner maradékoshoz
Caler Victoriei 3 az udvarban hátra

Már csak május 9-ig tart a
Budapesti
Nemzetközi Vásár

50 százalékos
utazási kedvezmény

A CFR vonalain csak a visszautazásra IV. 29-től V. 19-ig, ha a felutazás IV. 19 — V. 9 között történt.

A MAV vonalain Budapestre IV. 19-től V. 9-ig, visszafelé IV. 29-től V. 19-ig.

Vízummentes határátlépés!

Vásárigazolvány egyenként 120 leiert kapható az **Europa utazási iroda** és a **Wagons Lits-Cook** iroda összes fiókjainál.

rást és szigorúan büntessék meg, hogy egyszer és mindenkorra menjen el a kedve hasonló kiruccanásoktól.

A rendőrség a jegyzőkönyvbe vették T. mindhárom kívánságát és megígérték neki, hogy igyekezni fognak azokat teljesíteni. Ambár tartanak tőle, hogy még egy negyedik kívánsággal is elő fog állani mikor észreveszi, hogy ez a három összeférhetetlen. Pedig a negyedik kívánságot még a mesében sem teljesítették.

(t.)

Gyilkosság, merénylet... az oradeai esküdszék előtt

Felmentették a papírvágó késsel vitatkozó gyógyszerlári laboránsnőt

Oradea, május 5. Az oradeai esküdszék mai ülésére volt ki tűzve a ciklus két legérdekesebb ügye: Lazarescuné sz. Gulyás Piroska gyilkossági kísérleti ügye és Duma Arzenie gyilkossági ügye.

Gyilkossági kísérlet a patikában

Az első ügyben a táblai vádtanács által kiadott vádirat a következőket tartalmazza:

Lazarescuné sz. Gulyás Piroska 15 év óta az Aranykereszt gyógyszerlári szolgálatában állott. Ugyanitt működött gyógyszerészsegédi minőségben Jakab László is. Lazarescunét lopással gyanúsították, azzal vádolták meg, hogy rendszeresen fosztogatja a patika gyógyszerkészletét. Lazarescuné Jakab Lászlót vádolta meg azzal, hogy ő gyanúsítja meg őt lopással és egy vita hevében

papírvágó késsel megsebesítette a kezén.

A vizsgálóbíró gyilkossági kísérlet címén emelt vádat. A vádirat ellen a vádlott és védője a táblai vádtanácsához fellebbeztek, amely azonban a mi nősítést helybenhagyta.

A vádlott vallomása

— Október 12-én Barláné nagyságos asszony — kezdi vallomását a vádlott — a patikába jött és közölte, hogy el vagyok bocsátva, mert a patikából eltűnt gyógyszerekért én vagyok felelős. En kérdeztem, hogy ki vádol engem. Barláné azt válaszolta, hogy Jakab László gyanúsít, aki azt mondotta, hogy pénzt is loptam. Barláné behívatta Jakabot, aki megismételte vádjait és különböző sértésekkel halmozott el. Erre én azt válaszoltam, hogy ő a tolvaj, mert nálam találta elrejtett gyógyszereket. Erre azt válaszolta, hogy én dugtam el azokat a gyógyszereket. Erre olyan indulatba jöttem, hogy

nem is emlékszem, mit csináltam, de arra esküszöm, hogy nem akartam megölni.

A sértett visszavonja feljelentését

Jakab László gyógyszerészsegédet, a sértettet hallgatja ki ezután az esküdszék. Jakab László elmondja hogy Lazarescuné a vita hevében kapta fel a papírvágókést és sebesítette meg.

— Igaz-e, hogy ön pénzlopással is vádolta a vádlottat? — kérdi az elnök.

— Igaz, — mondja Jakab. Az elnök ezután felolvassa, hogy

Jakab László ügyvédje ut-

ján visszavonta feljelentését és vádjait, valamint kártérítési igényeit.

— Visszavontam — mondja Jakab.

Petruc ügyész: Mondta a vádlott, hogy megöli önt.

Jakab: Nem hallottam.

Dr. Simonca védő: Az a papírvágó kés, amivel megsebesítette önt, mindig ott volt az asztalon és ön azért sebesült meg, mert megragadta Gulyásné csuklóját.

Jakab: Ugy van.

A következő tanu dr. Stefanescu orvosfőhadnagy, aki szerint a vádlott — aki az ő asszisztens-örömestérének felesége — ingerlékeny természet. Tudja, hogy Lazarescuné letartóztatása után öngyilkosságot kísérelt meg.

Id. Andrassy Béla, aki jelen volt a verekedésnél elmondja a történeteket.

Petruc ügyész: Ha önök nem fogják le az asszonyt, megölte volna Jakabot.

Tanu: Minden oly gyorsan

történt, hogy én ezt nem tudhatom. Lehet, hogy igen, lehet hogy nem.

Ügyész: mondta a vádlott, hogy csak azt bánja, hogy nem ölte meg Jakabot.

Tanu: Nem hallottam.

Ifj. Andrassy Béla, aki szintén szemtanu volt, úgy mondja el a szurkálás történetét, hogy

hallotta, amikor Lazarescuné azt kiáltotta, hogy „Megölik!”

Az ügyész kérdésére kijelenti, hogy nem emlékszik, hogy utólag azt mondotta Lazarescuné, hogy azt bánja, — hogy nem ölte meg.

Zsigmondovics Géza gyógyszerész elmondja, hogy Lazarescuné és Jakab egymást vádolták lopással. Jakab is megragadta a papírvágó kést. Nem hiszi, hogy Lazarescuné meg akarta ölni Jakabot. Olyan izgatott volt a nő, mintha esztét veszítette volna.

Az elnök ezután felfüggeszti a tárgyalást és elrendeli a hiányzó tanuk elővezetését.

Felmentő ítélet

A tárgyalás újra megnyitása után Barla gyógyszerészné is mentő vallomást tett. Petruc ügyész vád- és dr. Simonca György védőbeszéde után az esküdtek

„nem”-mel feleltek a feltejt kérdésekre és az esküdt-bíróság felmentette Lazarescunét.

aki sirva fogadta az ítéletet.

A krumplicsüdi gyilkosság

Ezután került sor a krumplicsüdi gyilkosság tárgyalására. Fegyőrök vezették elő a vádlott Duma Arzeniet, aki szeptember óta van vizsgálati fogóságban. Az esküdtek kisorsolása után felolvasták a vádiratot, amely bő részletességgel írja le, hogyan ölte meg Duma Arzenie három revolverlövessel ideálját, a 16 éves Sike Irmát.

A vádirat felolvasása után Duma Arzenie megkezdte vallomását.

— Bűnösnek érzi-e magát? — kérdezte az elnök.

— Nem vagyok bűnös — válaszolja Duma Arzenie.

— Beismeri, hogy megölte Sike Irmát?

— Beismerem.

A vádlott ezután részletesen elmondja a történeteket és az áldozat sógorát, Fenyák Pált teszi felelőssé vallomásaiban mindazért, ami történt.

A tárgyalást délután folytatták.

Kapával leütötte a cigány-vésztörvényszék egyik tagját a „vádlott” családtag

Az esküdszék az elmúlt évi ciklus során gyilkosság címén 10 évi börtönre ítélte Muntean György 25 éves cigánylegényt. Két évvel ezelőtt ugyan is nagy háborúság tört ki Dubresti cigánynegyedében. A cigányok benn voltak Oradeán a vásáron és itt Muntean György öccse egy nadrágot lopott. Rajtacsípték és a cigányok nagyon szégyelltek magukat. Odahaza egy cigány házban összegyűltek és vésztörvényszéket tartottak. Odahívták Muntean édesapját és az öccsét is. Súlyosan szidalmazták, majd bántalmazták őket. Amikor apja megverése Muntean György fülébe jutott, kapát ragadott és a vésztörvényszéket tartó cigányok felé rohant. Ott, az első eleje kerülő cigányt, Ciurar Augustint fejbeverte. A cigánynak befört a feje és öt nap múlva kiszenvedett. Tavaly az esküdszék gyilkosság címén 10 évre ítélte Munteant de Popescu Ceica védő formai okokból megfélebbizte ezt az ítéletet. A Semmitőszék — az esküdszék fennállása óta másodikban — elfogadta a formai kifogást és megsemmisítette az ítéletet. Az ügyet így tegnap újra tárgyalták. — Capitan ügyész rövid vádbeszédében arra mutatott rá, hogy kifejezetten gyilkosság esete forog fenn. Popescu Ce-

ca ügyvéd több mint egy órási beszédében kimutatta, hogy nincsen szó gyilkosságról, — csak legfeljebb halált okozó súlyos testisértésről, amelyet azonban kihívás folytán követett el. Az elnök őt kérdést tett fel és a verdikt szerint Muntean nem bűnös a gyilkosság büntetésében, nem gyilkos-

sági szándékkal ütött és megállapították a kihívás esetét is. A bíróság a verdikt alapján 1 évi börtönre és 6 ezer lei kártérítésre ítélte Munteant. Tekintve, hogy Muntean már 1 év és 6 hónapot ült, a büntetést kitöltöttnek vették és elrendelték szabadlábra helyezését.

Megkezdődött a „rumba” igazoló-jegyeinek beváltása

A most lejárt „rumba” ajándék-akciónk igazoló-jegyeinek beváltását megkezdettük. Oradean a kiadóhivatalban és a lapátusítóknál vehetik át olvasóink az igazoló-jegyet, míg a vidéki olvasóinknak a lapbizományosok bocsát-

ják rendelkezésére a „rumba” igazoló jegyeit.

Kérjük olvasóinkat, hogy igyekezzenek igazoló-jegyeiket mielőbb kiváltani, mert az értékes ajándéktárgyak húzását rövidesen megkezdjük.

HITLER NÁPOLYBAN

Róma. — Hitler szerda este elutazott Rómából Nápolyba. Röviddel ezután Viktor Emánuel olasz király és császár különvonata is elindult Nápolyba, ahol ma lesz a flotta-szemle.

Szerda este a kvirináli palotában estély volt Hitler tiszteletére. Hitler pohárköszöntőjében hangsúlyozta, hogy a két nép barátsága az európai békének biztosítéka.

MERÉNYLET MASSARYK SZOBRA ELLEN

Prága. — A morvaországi Schönbergben ismeretlen tettesek az elmúlt éjszaka meg rongálták Massaryk szobrát. A szobor állat letörték és a talapzatot horogkereszttel mázolták be. A szudéta-németek közleményt adtak ki, amely szerint a szoborrongálás agent provocateurök műve.

A kiválasztott

— Regény — 109

Pike bölintott:

— Igaz. De ha Hale-Storford a zsebébe dugta azt a bizonyos szerszámot, akkor a ruhája fel télenül bevérzött. Mr. Trenchard a tanum, hogy a helybeli rendőség a ruhákat is megvizsgálta.

Trenchard az ablakhoz ment. Zsebredugott kézzel bámult ki az éjszakai sötétségbe.

— Ugy van. Minden ruhánkat megvizsgálták — mondta, hátra sem fordulva.

— Azt hiszem, itt a házban csak két régifajta borotvakészülék van. Ugy-e, Pike?

— Igen, uram. Egyik az Anstruther fiué volt — furcsa, hogy a fiuk úgy szeretik a régi típusu borotvát; azt hiszik, az férfiasabbá teszi őket, — a másik Hale-Storfordé. Mind a kettő tisztán, rendben a fürdő szobában van.

— És más szerszám nincs, amellyel az öngyilkosságot el lehetett követni?

— Kés nincs megfelelő, sir. Nem találtam mást. Doktor Hale-Storfordnak volt még egy borotvakészüléke, az a kis Sam bak-féle, azonban minden penge tisztán ott volt a fürdőszobában. Mintha sohasem használták volna.

— Ez az ügy még a bolondok házába juttat minket! — kiáltotta dühösen Lucas.

Trenchard az ablaknál megszólalt:

— Alighanem már bolondok is vagyunk. — A hangja magasabb volt, mint rendesen és valami metsző keserűség érződött benne.

— Most tehát bebizonyosodott — kezdte Anthony —, hogy amennyiben Eve Hale-Storford öngyilkos lett, a férje nem rejthette el a kést. Ezzel visszakerültünk az első elgondolásra, hogy Dorothy Graye, Anstruther, Susan Kerr és Miriam Rossiter lehet csak a gyilkos.

— És — vágott bele Lucas — nem mondhatjuk többé, hogy se Miriam Rossiter, se Anstruther nem lehetett a gyilkos. A Pikevel és Mrs. Graye-val való kísérlet azt mutatja, hogy Eve Hale-Storford szobájába bárki bemehetett, senki sem hallotta a jövés-menést. Anstruther és Miss Rossiter meghaltak. Susan Kerr és Dorothy Graye élnek. Ha azt tesszük fel, hogy miss Kerr és Mrs. Graye ártatlanok, akkor egyedül arra a be nem bizonyítható feltevésre szorítkozhatunk, hogy vagy Anstruther vagy Rossiter felfedezte Eve Hale-Storford öngyilkosságát és eltüntette a bizonyítékot... Nem helyes, Gethryn, hogy ön felelőtlenségnek, hol gyilkosságnak nevezi Mrs. Hale-Storford tragédiáját! Am bár nevezhetjük, aminek akarjuk, a megoldást nem találjuk meg, úgy látszik...

(Folyt. köv.)

Mélységbe zuhan a Grödel-
iparvasut mozdonya

Covasnáról jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt a Grödel-féle fatelep iparvasut vonalán, hol a szerelvénytől elszakadt mozdony a gyárteleptől mintegy 25 kilométer távolságban a mélységbe zuhan. A gözcsavar az esés következtében eltört s a kiömlő gőz Kiss gépészt és a fűtőt teljesen összeégette. A gépész kezei, arca és lábai a forró gőztől sulyosan összeégtek, a fűtő arcán, fején és hátán szenvedett sérülést. A munkások csak nehezen tudták őket a csukott mozdonyból kiszabadítani. A fűtő hátáról kabátjával együtt — mintha lepedőt húztak volna le róla — bőre is le szakadt. Sulyos állapotban kórházba szállították az összeégett vasutasokat. Életbenmaradásukhoz kevés a remény. Az eljárás megindult.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közlik. Jellegével, vagy „cím a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakataimban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurrenciától félrevezetni!

ÁLLÁS

Bevezetett helyre félnap munkával havi 1500 lei biztos keresettel gyakorlott újságírást felvesz a Magyarországi. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

1839

Keresek magánfelek látogatására kis kaucióval ügynököket napi 300—500 lei kereset. Zelenkezni május 5. és 6-án délután 2—6-ig. Odobescu uca 15.

1824

Ügyes kézi és tanulóányok felvétetnek. Goldberger szalon, Reg. Ferdinand 7.

1842

Szállodai szobalányok felvétetnek. Jelentkezni „Palace” szálló portásánál.

1841

Önálló munkásnő s varróleányok felvétetnek. Parcul Ștefan 7.

1840

Iosia telepen lakó lapkihor-dót bevezetett helyekre felvesz a Friss Ujság. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

VÉTEL-ELADÁS

Stanio, színes selyem, krepp és tafeti-papírok legolcsóbb árban kaphatók Pásztor Ede papirkereskedésben. Piața Mihai Viteazul 4. (Nagypiac.)

Lakbérleti szerződési nyomtatványok kaphatók a Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

Eladó teljesen új 34-es leányka barna félcipő. Cím a kiadóban.

1816

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papírok, papírszalvéták nagy választékban a legolcsóbban Pásztor Ede cég papírárubájában.

Wertheim-

pénzkazettát

készít

STERN mechanikus
Oradea, Avram Iancu-u. 18.

A hadbíróshoz tették át
a római katolikus Státus
elleni feljelentés ügyét

Cluj, május 5. Jelentettük, hogy a római katolikus Státus vezetői ellen beadott feljelentés tárgyában Breban cluji vizsgálóbíró megtartotta a tárgyalást. A vizsgálóbíró most hozta meg döntését és elrendelte a feljelentés áttételét a hadbíróshoz, tekintettel arra, hogy a feljelentés nem csak hűtlen vagyonkezelésre, hanem hazaárulásra is vonatkozik.

Rádió műsor

SZOMBAT

BUCUREȘTI. 7.30 Ritmikus torna, reggeli műsor közvetítése. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás-jelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sport hírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 A Románia őrsége szervezeti órája. 19.15 Katonazene. 20.15 Operettlemez. 21 Táncczene. 21.15 A rádiózenekar hangversenyének közvetítése, közreműködik Munteanu tenorénekes. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23 Szórakoztató zene. — 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.05 Magyar nóták. 13.30 Hírek. 14.10 Pontos időjelzés. 14.15—15.30 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 16.30—17.40 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Mocsányi és Lakos énekhumoristák. 18.30 Mit üzen a rádió? 19 A rádió szalonzenekara. 19.55 „A Szent István-túra”. 20.15 Lemez. 21 „Két ur szolgálja” vigjáték. 22.30 Hírek. 22.50 Cigányzene. 23.50 A 2. honvédegyeszed zenekara. 1.05 Hírek külföldi magyaroknak.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA

Új árubehozatali kulcsot
állapított meg a miniszterium

București. A nemzetgazdasági minisztérium most közölte az 1938 év második negyedére engedélyezett behozatali mennyiségeket. Eszerint be lehet hozni Agliából ötvenmillió lej értékű árut, Görögországból nyolcvan, Belgiumból ötven, Bulgáriából tíz Csehszlovákiából négyszázötven, Dániából negyvenhat, Svájcban nyolcvan, Finnországból tíz, Franciaországból és Franciaország afrikai területeiről nyolcvanhat, Ausztriá-

ból százötven, Olaszországból ötszáz, Jugoszláviából negyven, Hollandiából két és fél, Norvégiából nyolc, Lengyelországból hetvenöt, Portugáliából öt, Spanyolországból öt, Svédországból harminc, Törökországból százhusz, Magyarországból háromszáz, — Egyiptomból százötven, Palesztinából huszonegy, Libanonból és Szíriából két, Lettországból nyolc, Németországból pedig ezerkétszázötvenmillió lej értékű árut.